

Strategiplan for Mjøsmuseet AS 2017-2019

Vedtatt i styret for Mjøsmuseet AS, 24. april 2017

*«Mjøsmuseet må bygge opp basisfunksjoner
samtidig med at vi fornyer oss»*

Bakgrunn og formål

Mjøsmuseet AS er et driftsselskap som eies av Gjøvik kommune, Stiftelsen Toten økomuseum og historielag, Østre Toten kommune, Vestre Toten kommune og foreningen Mjøsamlingene. Mjøsmuseet forvalter samlinger, eiendom og bygninger tilhørende Gjøvik kommune, Stiftelsen Toten økomuseum og historielag og foreningen Mjøsamlingene. Det er inngått egne samarbeids- og driftsavtaler mellom eierne og driftsselskapet Mjøsmuseet AS.

I vedtektenes § 4 **Retningslinjer for driften av selskapet** står det blant annet:

”Mjøsmuseet AS skal være et møtested for arbeid med natur, kultur, kunst og teknologi mellom fortid, nåtid og fremtid i museets ansvarsområde. Museet skal videreutvikle sin kompetanse på Mjøsas natur- og kulturhistorie. Museet er en vitenskapelig institusjon som skal drive forskning, dokumentasjon, innsamling, aktivisering, vern og formidling knyttet til den totale historien i ansvarsområdet. Museet skal samarbeide med offentlige myndigheter, næringslivet og private aktører med og for utvikling av museets ansvarsområde. Museet kan ta på seg nasjonale oppgaver. Driften av museet skal være i samsvar med retningslinjene for det internasjonale museumsforbundet (ICOM)”.

Museet skal forholde seg til føringer for museumssektoren som gis gjennom de årlige budsjettproposisjoner fra Kulturdepartementet og Oppland fylkeskommune.

Konsolideringsarbeidet

Mjøsmuseet var 10 år i 2016. Det ble etablert i 2006 da de tre tidligere musea, Mjøsamlingene, Gjøvik kulturhistoriske samlinger og Toten økomuseum og historielag, ble samlet i ett. Konsolideringen anses nå for å være over. Museet drives som en enhet både i forhold til ansatte, magasiner, drift og all innadrettet virksomhet. Formidlingsarbeidet og den

utadrettede virksomheten er knyttet opp til de ulike destinasjonene og geografiske områdene. Eierskapsformen til samlingene anses ikke som noen hovedutfordring i dag.

To viktige momenter i konsolideringsdokumentet står fremdeles ved lag:

- Det skal være basisutstillinger på Raufoss, Gjøvik og Kapp
- Mjøsmuseet skal drive tre avdelinger av Opplandsarkivet: Eiktunet, Kapp og Tradisjonsmusikkarkivet på Hunn

Aksjonæravtale

Denne ble inngått 02.12.2004 og regulerer først og fremst styrerepresentasjon og at registrerte gjenstander ikke kan selges eller byttes bort.

Vedtakter for driftsselskapet vedtatt 2. desember 2004 med endringer 11. januar 2007, 20. april 2014, 27. april 2016.

Planperspektiv og planprosess

Den forrige strategiplan gjaldt for 4-årsperioden 2013-2016. Museet står i dag overfor flere spennende utfordringer som må løses innenfor et tidsperspektiv på 2-3 år. Det er derfor naturlig at strategiplanen får et kortere tidsperspektiv. Styret har derfor ønsket en plan som skal gjelde for 3 år.

Målgruppa for Strategiplanen er styret for Mjøsmuseet, eierne, ansatte og samarbeidsparter.

Strategiplanen har vært tema i styret i flere møter i 2016. Den har vært hovedtema på personalseminar i februar 2016 og på eiermøte i desember 2016.

Strategiplanen skal følges opp i ulike faglige planer og årlige handlingsplaner. Strategiplanen skal evalueres årlig av styret og administrasjonen.

Sentrale føringer

Fra staten v/Kulturdepartementet og Kulturrådet

Følgende hovedmål foreslås for museumssektoren i Stortingsmelding nr.49 (2008-2009)

Framtidas museum:

Forvaltning: Museenes samlinger skal sikres og bevares best mulig for ettertiden og gjøres tilgjengelig for publikum og for forskning. Viktige delmål vil være gode sikrings- og bevaringsforhold samt prioritering og koordinering av samlingene.

Forskning: Forskning og kunnskapsutvikling ved museene er et nødvendig faglig grunnlag for innsamling, dokumentasjon og formidling. Et delmål vil være økt forskningssamarbeid, både i museumsnettverket og mellom museene og forskningsmiljøer i kunnskapssektoren.

Formidling: Museene skal nå publikum med kunnskap og opplevelse og være tilgjengelig for alle. Det innebærer målrettet tilrettelegging for ulike grupper og aktuell formidling som fremmer kritisk refleksjon og skapende innsikt.

Fornyning: Gjennom faglig utvikling, nytenking og profesjonalisering, skal museene være oppdaterte og aktuelle i alle deler av sin virksomhet, være solide institusjoner og ha en aktiv samfunnsrolle. Et delmål vil være å utvikle digital forvaltning og formidling.

I tilskuddsbrevet fra Kulturdepartementet av 15.12.2016, er målene presisert slik:

«Museenes samfunnsrolle eller samfunnsoppdrag ligger i å utvikle og formidle kunnskap om menneskers forståelse av og samhandling med sine omgivelser. I dette ligger stor faglig frihet og samtidig utfordringer for museene i å definere hva som er relevant og viktig i et samfunnsperspektiv. Dette er et faglig kjernesporsmål som museene løpende må vurdere og konkretisere.

Museene skal ha en faglig fri stilling som gir handlingsrom for å stille kritiske spørsmål vedrørende både fortid og nåtid..»

Kulturrådet har delt inn sine støtteordninger innen museumssektoren i 4 programmer som det kan søkes utviklingsmidler til. Disse gir en indikasjon på hva Kulturrådet ser på som aktuelle hovedutfordringer innen museumssektoren i dag:

Museenes samfunnsrolle; demokrati, menneskerettigheter og refleksjon

- om hvordan museene bidrar til å sette mennesket i sentrum og i sterkere grad kan delta i den offentlige debatten

Digital utvikling; fellesløsninger, økt kvalitet, rikere opplevelser

- tilgjengeliggjøring og formidling av digitalt museumsinnhold med høy kvalitet

Samlingsforvaltning; koordinering og prioritering i samlinger

- kvalitet og samordning i forvaltningen av museenes samlinger gjennom utvikling og implementering av metoder, standarder og verktøy

Sikring; Risiko og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) og sikringsplan

- relevante standarder for risikovurderinger, utarbeidelse og oppdatering av sikringsplan

Mjøsmuseet har fått midler for 2015 og 2016, knyttet til de to siste programmene. Dette gjelder et fotoprojekt sammen med ANNO museum og et eget sikringsprosjekt knyttet til låser, alarm og magasin.

Generelt sett ligger det ikke an til større økninger i driftstilskuddene til musea fra Kulturdepartementet i åra framover. Det er et fokus på å styrke museas faglige profil og samfunnsrolle i tillegg til økte egeninntekter og sponsormidler. Gaveforsterkningsordningen er utvidet.

I november 2016 ga Kulturrådet ut en Statusrapport for 2015. Denne er basert på innrapportert statistikk fra musea som mottar statstilskudd. Her følger Kulturrådets vurdering av Mjøsmuseet:

Kulturrådets vurdering

Mjøsmuseet har et bevisst forhold til egen bevaringssituasjon og peker på varierende oppbevaringsforhold. Et av museets strategiske mål er å styrke samlingsforvaltningen, og museet arbeider blant annet for å etablere et moderne sentralmagasin. Museet har gått bort fra alternativet med gjenstandsmagasin på Raufoss grunnet bygningsmessige forhold, men andre alternativer utredes. Museet synes å ha grei oversikt over samlingene, men store restanser på digitalisering og tilgjengeliggjøring. Mjøsmuseet har fem nye utstillinger og en rekke tilrettelagte tilbud til skolen, f.eks. prosjektet «Vikingtid på Mjøsa», og museet har eget dokumentasjonssenter som blir brukt av forskere og studenter. Mjøsmuseet har en strategi for å øke forskningskompetansen ved museet ved at flere blir godkjent som konservator NMF. De mangler imidlertid både forskningsplan og formaliserte FoU-prosjekter. Museet deltar i fem nettverk, og etterlyser større forpliktelser både fra nettverksansvarlige og nettverksdeltakere. Rapporten peker på at prosjektøkonomien har hatt stor økning de siste årene. Egenkapitalen vokser og det meldes at likviditeten er god. Museet har redusert andelen personalkostnader, men museet kjøper stadig flere tjenester. De siste årene har museet effektivisert og fornyet driften.

Kulturrådet har i sin skriftlige tilbakemelding til museet kommentert følgende i forhold til samlingsforvaltningen:

«Samlingen er godt over gjennomsnitt stor i forhold til antall årsverk og noe over snittet i forhold til størrelsen på økonomien.»

Fra Oppland Fylkeskommune

Fylkestinget i Oppland vedtok 07.12. 2010 saken «Framtidas museum i Oppland – perspektiver og strategier mot 2015». De vektla særlig at:

- museenes rolle som kompetanse- og samfunnsinstitusjoner styrkes ved at museene aktivt deltar i regionale utviklingsprosesser, kulturminnearbeid og verdiskaping blant annet i samarbeid med reiselivsnæringen og gjennom sine fortrinn gjør seg gjeldende i pågående samfunnsdebatter
- museene legger enda sterkere vekt på kunnskapsutvikling gjennom deltakelse i forskningsnettverk og – prosjekter blant annet ved å utnytte egne samlinger som kilder
- ny teknologi vurderes utnyttet etter hvert som mulighetene blir tilgjengelige

Oppland fylkeskommune har vedtatt og jobber med tre planer som er viktige for musea:

- Kulturarvstrategi for Oppland 2015-2020: Definerer regionale langsiktige og overordnede mål for kulturvernarbeidet i Oppland fylkeskommune. Det er trukket opp 4 strategiske mål: Bevaring og sikring, Forvaltning, Formidling, Verdiskaping.
- Fagmelding Kulturarv (Kulturminneplan): Prioritering av regionale kulturminner. Denne er under utarbeidelse med aktiv deltakelse fra musea.
- Kulturstrategi for Oppland 2016-2020: Planen dekker hele kulturfeltet inkludert musea.

Oppland fylkeskommune er spesielt opptatt av i forholdet til Mjøsmuseet:

- Bygningsvernrådgivertjenesten ved regionmusea i Oppland fungerer meget bra og er godt forankret i de tre kommunene Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten. Tjenesten egner seg også godt til formidling av bygningsvern og tradisjonshåndverk.
- Samarbeidspart om formidling av arkeologi i regionen.

I tilskuddet fra fylkeskommunen ligger også tilskudd til Opplandsarkivets sekretariat, som ligger ved Mjøsmuseet og bygningsvernrådgiverstillingen. Tilskuddene har ikke blitt fullt ut justert for lønns – og prisstigning de siste åra.

Akershus fylkeskommune

Akershus fylkeskommune yter et årlig driftstilskudd til museet som er øremerket Mjøssamlingene på Minnesund. Dette er et helt grunnleggende bidrag for ivaretagelse, drift og formidling av dette anlegget.

Fra kommunene og eierne

Bestillingen fra de 5 eierne er knyttet opp til vedtekter, selskapsavtaler og bilaterale samarbeidsavtaler og årlig vedtak av budsjett og handlingsprogram i den enkelte kommune.

Mjøsmuseets 5 eiere, Gjøvik kommune, Vestre Toten kommune, Østre Toten kommune, Toten økomuseums og historielag og Mjøssamlingene, er museets viktigste samarbeidsparter i det daglige arbeidet.

Tosidige samarbeidsavtaler

Det er inngått tosidige samarbeidsavtaler med alle de 5 eierne. I tillegg er det inngått underavtaler med flere av eierne. Her følger en beskrivelse av hovedinnholdet i samarbeidet og ønsker som har kommet fram gjennom daglig samarbeid, årlige eiermøter og generalforsamlinger.

Gjøvik kommune

Samarbeid om Gjøvik gård, Kauffeldtgården, tingbygningen på Hunn, Eiktunet, fotosamlingene, Tradisjonsmusikkarkivet for Mjøsmuseet, m.m. Det ble i september 2013 inngått en ny revidert tosidig avtale mellom Gjøvik kommune og Mjøsmuseet. Den har gitt en klarer ansvarsfordeling og fungerer godt.

Gjøvik kommune er spesielt opptatt av:

- Etablering av en helårs utstillingsarena i Holmen Brænderi, med permanent utstilling av gammelt Gjøvik glass og en temporær utstilling
- Drift av lokalhistorisk verksted med utstillinger i Kauffeldtgården.
- Aktiv formidling og bruk av Tingbygningen på Hunn
- Forvaltning av Gjøvik gård iht avtalen og revitalisering av museets formidlingstilbud der
- Sikringsarbeid på alle eiendommene og spesielt brannsikring på Gjøvik gård
- Realisering av gjenstandsmagasinbygning på Eiktunet og samling av alle magasinerte gjenstander der
- Innsamling og formidling knyttet til industrihistoria i regionen
- Forvaltning av Eiktunet og revitalisering av museets formidlingstilbud der
- Bygningsvernråd giverfunksjonen ved Mjøsmuseet
- Ferdigstilling av universell utforming Kauffeldtgården
- Museet som samarbeidspart for reiselivsutviklingen

Vestre Toten kommune

Den tosidige samarbeidsavtalen med Vestre Toten kommune fra 2005, er knyttet opp til flere forhold som ikke er aktuelle lenger. Vestre Toten viser et stort engasjement i forhold til museet knyttet opp til tre hovedforhold:

Vestre Toten kommune er spesielt opptatt av:

- Hovedutfordringen er etablering av et industrihistorisk museum i bygning nr 5 i industriparken på Raufoss. Dette forutsetter videre arbeid med finansiering, registreringer og sikring av foto, arkiv og gjenstander som er overtatt av Raufoss Industrihistoriske samlinger. Denne satsingen på Raufoss er betinget av ny finansiering av investeringer og drift. Dette forutsetter finansiering fra Nammo og staten.
- Stenberg som arena for arrangementer, formidling til skoler og brukt i reiselivssammenheng
- Rådgivning gjennom bygningsvernradgiveren og samarbeid knyttet til lokal og regional utvikling

Østre Toten kommune

Avtalen fra 2005 er først og fremst knyttet opp til museets omfattende leieavtale på Kapp Melkefabrikk og avtalen om Peder Balke senteret. Den siste er nå sagt opp og er ikke reforhandlet. Ny leieavtale for Kapp melkefabrikk ble inngått i september 2015.

Østre Toten kommune er spesielt opptatt av:

- Markedsføring og bruk av basisutstillingen Mjøsas Ark for skoler, lokalsamfunn og reiselivsvirksomhet, på en slik måte at det tjener kommunens loksamfunnsstrategier
- Rådgivning gjennom bygningsvernradgiver og deltakelse fra museet i kommunens ulike prosjekt
- Samarbeid om publikums- og destinasjonsutvikling med Peder Balke-senteret.
- Samarbeid om reiselivsutvikling
- Samarbeid om folkehelse, Mjøsa i et bærekraftig perspektiv og utviklingen av Kapp Melkefabrikk

Toten økomuseum og historielag

Samarbeidet omfatter historielagets eiendommer Stenberg og Rud klokkergard. Årboka er også en del av samarbeidet.

Toten økomuseum og historielag er spesielt opptatt av:

- Salg av Rud klokkergard
- Avhending av noen bygninger på Stenberg
- Videre restaurering, ivaretagelse og formidling av Stenberg
- Samarbeid om årbok
- Avklare drift av skogen på Stenberg

Mjøssamlingene

Avtalen er knyttet opp til anleggene på Minnesund og Lillehammer brygge. På Minnesund er det fast omvisning om sommeren.

Mjøssamlingene er spesielt opptatt av:

- Fredning og restaurering av Thorstadbua på Lillehammer
- Markedsføring og økt besøk på Minnesund
- Restaurering og drift av slippen på Minnesund
- Restaurering av Mjøsfærgen
- Arbeide for økt tilskudd fra Akershus fylke
- Bygnings- og fartøyrestaurering på Minnesund
- Utvikling av Mjøssamlingene innenfor de spesielle utfordringene knyttet til et stort område – Mjøsa- og med spesielt hensyn til at Mjøssamlingene ligger i et annet fylke og med stor avstand fra Mjøsmuseets hovedbøle
- Frivillig arbeid er bærebjelken i norsk fartøyvern og det skal legges til rette for at dugnadsinnsatsen i Mjøssamlingene og på Minne skal ha de beste vilkår
- Mjøsmuseet har 6 flytende fartøyer og ett landsatt. To av disse har status som «vernet skip» hos Riksantikvaren og 3 fartøyer er medlemmer i Norsk forening for fartøyvern. Disse blir vedlikeholdt av frivillige i foreningen Mjøssamlingene.

Strategi for 2017-2019

Status og hovedutfordringer/hvor står vi i dag?

Gjennom en analyse av hvor Mjøsmuseet står i dag, kommer følgende punkter fram:

- Vi kommer ikke unna «arven» (dagens samling) – vi har det vi har
- «Arven» er stor og tung i forhold til ressursene (jmf. Kulturrådet). Mjøsmuseet har en forholdsmessig stor samling i forhold til årsverk og økonomi
- Vi må bruke «arven» til å fornye oss, ta opp nye og relevante tema

- Egne ansatte: Antallet, kompetansen og effektiviteten er nøkkelen i økonomistyringa og leveringsevnen
- Museet har hatt god måloppnåelse på Strategiplan 2013-2016
- Økte pensjonskostnader og mangelfull kompensasjon for lønns- og prisstigning er en utfordring
- Besøket har økt med 30-50 % de siste åra, men må økes videre
- Museet må prioritere å arbeide på sine egne arenaer/destinasjoner
- De siste åra har museet effektivisert og fornyet driften
- Museet har en stor prosjektfinansiering, men et stramt driftsbudsjett
- Museet må ha klare prioriteringer for å kunne nå målene
- Museet har ingen magasin med tilfredsstillende oppbevaringsforhold
- Museet har lite materiale publisert på Digitalt Museum
-

Mjøsmuseet må bygge opp basisfunksjoner samtidig med at vi fornyer oss. Dette må skje innenfor spesielt trange driftsbudsjetterrammer. I mangel av et stort moderne museumsbygg med flere funksjoner, må både basisutstillinger, magasin og moderne innadvendte funksjoner bygges opp desentralisert. Dette er ikke ideelt, men nødvendig for å få løst hovedutfordringene nå.

Visjoner og verdigrunnlag

Mjøsmuseet skal være en regional kulturinstitusjon. Vi må bruke de anleggene vi har for å fortelle relevante og aktuelle historier på. Museet må bidra til ny viten med basis i forskning og formidle dette på nye og engasjerende måter.

Mjøsmuseet AS skal arbeide med forvaltning, forskning, formidling og fornying, på en profesjonell måte, innenfor geografien av Gjøvik -, Vestre Toten -, Østre Toten kommune og Mjøsa. Museet skal forvalte samlingene på en faglig god måte, få fram ny vitenskapsbasert kunnskap som skal formidles på en måte som beriker og er relevant for regionen og dagens samfunn. Vårt mål er å gi ny innsikt om livet i regionen i fortid og nåtid til flest mulig mennesker. Vi ønsker å sette samfunnsaktuelle tema i et historisk perspektiv for å vise til forbindelsen mellom fortid, nåtid og fremtid. Målet er å gi mer kunnskap, forståelse, opplevelser og være en viktig og relevant samfunnsaktør.

Samhandling med andre og integritet er viktige egenskaper for museets samfunnsrolle. Den høge troverdigheten musea har, er en styrke og et fortrinn i framtida. Museet skal i sin virksomhet etterstrebe troverdighet og så langt som mulig gi et autentisk bilde av natur- og kulturhistorie og handle i samsvar med ICOMs museumsetiske retningslinjer.

Hovedmålene våre - hvor skal vi og hvordan kommer vi dit?

Forvaltning

Sikring og bevaring av samlingene for ettertiden.

- Mjøsmuseet må, i løpet av perioden, bygge nytt felles gjenstandsmagasin og bedre oppbevaringsforholdene for arkiver og digitale media
- Jobbe for å ta igjen etterslepet på det antikvariske bygningsvedlikeholdet

- Registrere og formidle på Digitalt Museum 3000 nye gjenstander pr år i perioden

Mjøsmuseet forvalter 30 000 gjenstander, over 650 000 fotografier, 908 hyllemeter arkiver og 2 250 lydbåndsider med intervjuer eller musikkopptak. En stor forvaltningsmessige utfordringen for Mjøsmuseet er vedlikeholdet av museets 104 kulturhistoriske bygninger som er fordelt over 5 kommuner. Det som redder museet fra en kritisk situasjon på dette området, er at bygningene på Amtmannsgården Stenberg og Gjøvik gård, er fredet. Med tilskudd fra Riksantikvaren, via Fylkeskonservatoren i Oppland, har det de siste åra blitt gjort omfattende restaureringsarbeider på den fredede bygningsmassen. Riksantikvaren starter i 2017 fredningsprosess av Thorstadbua og utearealene på Stenberg. De vil også vurdere en fredning av bygg og anlegg på Mjössamlingene på Minnesund.

Utfordringen er derfor våre 90 bygninger som ikke er fredet. Bygningsvernråd giverordningen har ført til omfattende restaureringsarbeider av verneverdige og fredede bygninger i privat, kommunal og musealt eie. På bakgrunn av dette har Mjøsmuseet i 2012 hatt en konstruktiv dialog med våre eiere og fylkeskommunen om avhending av inntil 10 % av museets bygningsmasse. Dette er en langsiktig prosess.

På gjenstandssida utgjør fremdeles de kulturhistoriske bygningene den viktigste magasin kapasiteten. Magasinene våre er ikke gode nok og kapasiteten er alt for liten. Mjøsmuseet har nå organisert et eget gjenstandsprosjekt der vi har bygget gjenstandsmottak på Kapp Melkefabrikk og prosjektert et nytt moderne gjenstandsmagasin på Eiktunet. Dette vil bli et fellesmagasin for alle museets samlinger med unntak av større gjenstander som kjerrer og båter. Status i saken er at Gjøvik kommune har bevilget kr 2 mill, styret i Mjøsmuseet har vedtatt en egenandel på kr 2 mill og det er søkt Kulturdepartementet om kr 2 mill. Hvis den siste bevilgningen blir vedtatt i Statsbudsjettet for 2018, vil bygget kunne stå klart til bruk våren 2019. Dette er ett av hovedsatsingsområdene i den kommende treårs perioden.

Mjøsmuseet har 5 flytende fartøyer som blir vedlikeholdt av frivillige i foreningen Mjössamlingene, og det ønsker vi å fortsette med. Hovedmålene er å få ferdig ombyggingen av slippet på Minnesund og restaurering av Mjössfærgen.

På arkivsida er situasjonen noe bedre enn på gjenstandssida, men med behov for mer magasinplass. Det arbeides aktivt med digital registrering og utlegging på nett av arkiv, foto, gjenstander og lyd fra museets samlinger. Til nå har museet registrert 4 arkiver i Arkivportalen. På arkivsida vil hovedoppgaven videre være økt bruk av digitale hjelpemidler for å ordne og registrere arkivene. Digitalisering av tradisjonsmusikkarkivene er også en utfordring.

Digitalt Museum er den viktigste digitale kanalen der folk kan finne gjenstander, foto, bygninger, båter m.m. fra samlingene våre. Pr.31.12.2016 låg det her ute 1407 fotografier og 347 gjenstander. Det har vært en stor økning i 2016, men dette arbeidet må intensiveres kraftig i denne treårsperioden. Målet er å registrere og legge ut minst 3000 gjenstander på Digitalt Museum pr år.

Museet har nylig laget en ROS analyse for alle bygg og anlegg og styrevedtatt egen sikringsplan. Gjennom sikringsmidler fra Kulturrådet er det bygget opp nytt låssystem, fornyet alarmsystemene, ryddet i bygningene og gjort vurderinger på klimautfordringer.

Forskning

Økt tilrettelegging av museets dokumentasjonsmateriale for forskning i egen og andres regi.

- Mjøsmuseet må gjøre mer materiale tilgjengelig for forskning og ha minst to ansatte som har forskningskompetanse med autorisasjon som konservator NMF i løpet av perioden

En viktig strategi for museet er å øke den formelle forskningskompetansen i organisasjonen. Museet har pr dato ingen ansatte med konservatorkompetanse. Det jobbes målrettet med ansatte for å få skrevet fagfellevurderte artikler som grunnlag for å søke Norsk Museumsforbund om konservatorkompetanse. Konkret skjer dette ved at en ansatt jobber med skriving av fagfellevurderte artikler om parkene på Gjøvik gård og Stenberg.

Museet utgir hvert år Mjøsmuseet Årbok. Flere av artiklene i årboka er vitenskapelige artikler skrevet av egne ansatte eller eksterne samarbeidsparter. Våre nye utstillinger og formidlingstilbud er basert på vitenskapelig arbeid og nye forskningsresultater. Eksempler på dette er revitaliseringa på Stenberg og basisutstillingen Mjøsas Ark. Samlingene våre blir aktivt brukt i forskningsarbeider av eksterne forskere.

Formidling

Nå innbyggere og andre med kunnskap, opplevelser, refleksjon og innsikt.

- Mjøsmuseet må etablere helårs basisutstillinger på Gjøvik og Raufoss.
- Revitalisere dagens publikumstilbud på Gjøvik gård, Eiktunet, og Mjøs samlingene.
- Øke publikumsbesøket og den digital formidling.
- Utvikle skoletilbudet ved museet

Mjøsmuseet har for tiden 8 destinasjoner som er åpne for publikum:

Destinasjon	Kulturhistorisk anlegg for	Aktualisert tema
Mjøs samlingene på Minnesund	kommunikasjon/båttrafikken på Mjøsa	Frivillighet og fartøyvern
Mjøsas Ark	Mjøsas historie	Bærekraftig utvikling
Amtmannsgården Stenberg	Embetsmannsgård, førindustrielt bondesamfunn, parkhistorie, personalhistorie	Demokrati Utfarts-, folkehelse- og arrangementsarena
Eiktunet på Gjøvik	Førindustrielt bondesamfunn	Utfarts-, folkehelse- og arrangementsarena
Gjøvik gård	Glassverkshistoria, parkhistorie, by – og personalhistorie	Arrangementsarena
Kauffeldtgården	Glassverkshistoria	Lokalhistorisk verksted
Tingbygningen på Hunn	Tingstedet	Demokrati og tradisjonsmusikk
Holmen Brænderi	Brennerihistorie	Arena for helårs utstillinger med skiftende tema

Den spennende utfordringen er å ta opp nye og aktuelle tema innenfor de rammene disse anleggene har. For at museet skal være en aktuell, troverdig og relevant samfunnsaktør, må

formidlingsarbeidet hele tiden fornyes. Produksjon av nye og moderne utstillinger er hovedutfordringen sammen med revitalisering av eksisterende anlegg.

Mjøsmuseets hovedbesøk er for tiden knyttet opp til arrangementer og skolebesøk knyttet til Den kulturelle skolesekken. Det er et klart mål å øke reiselivsbesøket. Totalt besøkstall har økt med 30-50 % de siste 5 åra og ligger nå på 30 000. Målet er at det skal stabiliseres og økes videre gjennom målrettet markedsføring. Det er et klart uttrykt ønske fra eiere og samarbeidsparter at museet skal være en viktig aktør for reiseliv og eventnæringsliv.

Hvert år gir Mjøsmuseet og Toten historielag ut ei fells årbok. Dette er en viktig del av museets formidling av både vitenskapelig arbeid og andre relevante artikler. Museets nye hjemmeside fra våren 2017 vil sammen med stadig flere innlegginger på Digitalt Museum, øke tilbudet på Nettbasert formidling vesentlig.

Fornyning

Spille en aktiv samfunnsrolle i museets geografiske område.

- Mjøsmuseet må være aktuelt, relevant og oppleves som en attraktiv samarbeidspart, besøksmål og formidler i samtida

I museets forrige planperiode, 2013-2016, skjedde det en omfattende effektivisering og fornying. Flere av museumsanleggene har blitt revitalisert, besøket har økt, det er etablert en helårs basisutstilling, bygningsvedlikeholdet har økt, organisasjonen har blitt slanket og kompetansen har økt. Årsomsetningen er nesten doblet, samlingsforvaltningen er strukturert, digitaliseringsarbeidet påbegynt og det er utført store sikringsarbeider på bakgrunn av ROS analyser.

Museets samfunnsrolle er i ferd med å bli styrket. Nært samarbeid med frivillige organisasjoner, universiteter/høgskoler, fylke og kommunene har ført til at museets tjenester har blitt mer etterspurt. Vi opplever at museets samlinger, dokumentasjon, forskning og formidling er aktuelt og relevant i regionens samfunnsutvikling. Et godt eksempel på dette er etableringen av basisutstillingen Mjøsas Ark og fokuset på miljøforurensning og klimaendring. Utstillingen har inspirert og spilt sammen med politiske initiativ fra alle kommunene rundt Mjøsa og ført til økt forståelse og framdrift i arbeidet med å ta vare på Mjøsa. Dette er en dagsaktuell og viktig debatt som berører alle som bor rundt Mjøsa. Det nye læreplanverket for grunnskolen, som er under arbeid, fremmer forslag om at tre tema skal gjennomsyre alle fag. Dette er alle tema som Mjøsmuseet er opptatt av og leverer på:

- Demokrati
- Bærekraftig utvikling
- Folkehelse

Mjøsmuseet må fornye seg, ta opp nye tema og være en relevant stemme i samfunnsdebatten.

Universell utforming

De fleste av museets bygninger er ikke universelt utformet. Målet er gjennom enkeltprosjekter å få til universell utforming. I perioden 2013-2016 er dette gjennomført i besøksbygg på Stenberg, WC på Mjøsamlingene på Minnesund, Tingbygningen på Hunn og WC på Kauffeldtgården. Planen er videre arbeid med rampe Kauffeldtgården i 2017 og rampe kafebygg på Eiktunet i løpet av perioden. De nye helårsutstillingsarenaene skal alle ha full universell utforming. Dette er gjennomført for Mjøsas Ark og Holmen Brænderi.

Strategiske mål for 2017-2019:

1. Stabilisere og øke det årlige totalbesøket
2. Styrke gjenstandsforvaltningen gjennom økt digital registrering og formidling og bygging av nytt gjenstands magasin på Eiktunet. Avhende flere antikvariske bygninger
3. Etablering av nye helårs basisutstillinger i Holmen Brænderi. Glassutstilling i 2017 og temporær utstilling i løpet av perioden. Ved en eventuell framtidig frigjøring av dagens funksjoner i Gjøvikhallen, ønsker Mjøsmuseet å utrede den til museumsformål.
4. Tilrettelegging for formidling av industrihistorien i regionen
5. Omfattende ordning og digital tilgjengeliggjøring av arkiv, foto og lyd/bilde. Etablere digitale plattformer for formidling og tilgjengeliggjøring av anlegg.
6. Økt antikvarisk bygningsvedlikehold og sikring av bygninger og samlinger
7. Levere forskning gjennom å øke forskerkompetansen blant museets ansatte, delta i eksterne forskningsprosjekter og stille våre samlinger mer til rådighet for forskning.
8. Øke antallet frivillige aktører
9. Utvikling av Mjössamlingene innenfor de spesielle utfordringene knyttet til et stort geografisk arbeidsområde
10. Levere kompetente tjenester innen rådgivning og samarbeid knyttet til lokal og regional utvikling